

RAADGEVEND COMITÉ VOOR DE PENSIOENSECTOR

Het Raadgevend Comité voor de pensioensector, opgericht krachtens het koninklijk besluit van 5 oktober 1994 houdende oprichting van een Raadgevend Comité voor de pensioensector en waarvan de leden bij het ministerieel besluit van 27 januari 2003 houdende benoeming van de leden van de plenaire vergadering van het Raadgevend Comité voor de pensioensector werden benoemd, heeft als taak adviezen uit te brengen op eigen initiatief of op verzoek van de Minister bevoegd voor Pensioenen.

Met toepassing van artikel 4 van voormeld koninklijk besluit van 5 oktober 1994 brengt het Raadgevend Comité voor de pensioensector volgend advies uit:

ADVIES AAN DE FORMATEUR EN AAN DE TOEKOMSTIGE MINISTER VAN PENSIOENEN AANGAANDE AANPASSINGEN AAN DE PENSIOENSTELSELS

Vaststellingen

1. Het wettelijk repartitiepensioen (de eerste pijler') is ruim onvoldoende.

Het wettelijk pensioen (eerste pijler), d.w.z. het pensioen door repartitie waarbij de huidige actieve bevolking voor de huidige gepensioneerden bijdragen, is onvoldoende. Dit blijkt uit het hoge armoederisico bij ouderen en de lage pensioenen.

In het verslag van de Studiecommissie voor de vergrijzing van juni 2011 wordt het volgende vastgesteld " Bijna 15% van de Belgische bevolking heeft, op basis van de resultaten van de EU-SILC-enquête 2009 een armoederisico. Dit betekent dat hun equivalent beschikbaar inkomen in 2008 lager ligt dan de armoeddrempel die voor dat jaar 966 euro bedraagt. Bij de 65-plussers blijkt 21,6 % een beschikbaar inkomen te hebben dat deze drempel niet haalt en in het bijzonder vrouwen, 75-plussers en alleenstaanden lopen een verhoogd armoederisico."

Het Comité herinnert er ook aan dat de Nationale Arbeidsraad in september 2006 in een unaniem advies het volgende vaststelde: "*de pensioenen die 20 jaar geleden ingingen, zijn in verhouding tot de nieuwe pensioenen en de algemene welvaart gemiddeld ca 20% lager*"

Deze situatie is hoofdzakelijk te wijten aan de opschorting van de echte welvaartsaanpassing sinds 1982.

De verhogingen van de IGO en de pensioenen die de laatste jaren werden toegekend houden een verbetering in voor de allerlaagste pensioenen maar dragen slechts in geringe

mate bij tot het inhalen van de opgelopen welvaartsachterstand en de verbetering van de prestaties van het wettelijk pensioen in de toekomst.

2.De huidige tweede en zogenaamde derde pensioenpijler bieden geen oplossing

De tweede pensioenpijler, d.w.z. het pensioen gefinancierd door kapitalisatie, bevat discriminaties en ongelijkheden die niet te verantwoorden zijn.

In het hoofdstuk gewijd aan de tweede pijler van het Groenboek dat in 2010 werd gepubliceerd door de Nationale Pensioenconferentie, kunnen we het volgende lezen: *"Zo kunnen we vaststellen dat er vier tot vijf keer meer middelen worden besteed aan de plannen voor de kaderleden dan aan die voor de arbeiders."*, en verder: *"De OESO betwijfelt dat dure fiscale stimulansen behouden kunnen blijven, omdat die vooral ten goede komen van de hoge inkomens, en die hebben met het oog op hun pensioen in ieder geval spaargeld opgebouwd."*¹

De Belgische Pensioenatlas 2010, gepubliceerd door de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, wijst eveneens op twee negatieve effecten : zij die al veel hebben op basis van de eerste pijler krijgen ook vaker toegang tot de tweede pijler (Mattheüseffect) en de gepensioneerden met een hoger eerstepijlerpensioen ontvangen gemiddeld ook een hoger tweedepijlerpensioen (Lucaseffect)².

De 2de pijler gaat momenteel voorbij aan de werknemers, die zich in een onzekere situatie bevinden, de zwakkere sectoren en de personen die een sociale uitkering ontvangen (werklozen, zieken, invaliden, bruggepensioneerden). Ook de vrouwen zijn verhoudingsgewijs zwak vertegenwoordigd.

Bovendien waarborgt hij in de meeste gevallen geen doelstelling in de vorm van een percentage van het laatste inkomen, maar gaat het enkel om een vorm van sparen die lang niet altijd volstaat om het verschil op te vangen tussen het wettelijk repartitiepensioen en het inkomen dat nodig is om waardig te kunnen leven. Zeker voor de zwakkeren draagt hij niet of onvoldoende bij tot een menswaardig inkomen en de verbetering van de levensstandaard.

Sinds de hervorming van de tweede pijler (wet van 2003) stelt men vast dat het percentage aanvullende pensioenregelingen van het "te bereiken doel"-type, die aan de rechthebbende een gecombineerd eerste- en tweedepijlerpensioen waarborgen dat gelijk is aan een bepaald percentage van zijn laatste loon, gedaald is van 70% naar 30%.

De derde pijler is een door de overheid fiscaal gestimuleerde spaarvorm die geen direct verband heeft met het verdiende loon en als dusdanig niet kan beschouwd worden als een pensioenvoorziening. Deze spaarvorm is bovendien aantrekkelijker voor de hogere inkomens dan voor de bescheiden inkomens.

¹Groenboek,p.205

²Belgische Pensioenatlas 2010, p.96-97

De fiscale voordelen toegekend aan de 2de en 3de pijler maken het moeilijk om een sociaal performant (pensioen)beleid te voeren, in de mate dat ze de sociale zekerheid en de overheid belangrijke inkomsten ontzeggen (bijdragen en belastingen).

3. De beroepsloopbaan begint op latere leeftijd en eindigt vaak vervroegd.

Het feit dat de beroepsloopbaan voor veel werknemers, in vergelijking met vroeger, op latere leeftijd een aanvang neemt, bemoeilijkt het realiseren van een volledige loopbaan van 45 jaar op de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar. Vermits het pensioen hierop berekend wordt, d.w.z. in 45-sten, heeft dit ook voor meer werknemers een lager pensioen als gevolg.

Bovendien ligt de Belgische activiteitsgraad laag. Dit is zeker, door allerlei vormen van vervroegde pensionering, het geval bij de ouderen (55-65-jarigen). Hierdoor wordt de financiering van de sociale zekerheid, inclusief de pensioenen, bemoeilijkt: meer uitgaven en minder inkomsten uit bijdragen.

ADVIES

Bij het voorleggen van zijn advies over de wettelijke pensioenregeling is het Comité zich bewust van de bijzonder moeilijke economische en financiële context.

In dit kader pleit het Comité voor een absolute prioriteit voor de versterking van de wettelijke pensioenen (eerste pensioenpijler: verdere verhoging van de minima en versterking van het verzekeringsprincipe om de pensioenen niet nog verder te laten verglijden tot basispensioenen), een structurele welvaartvastheid van de pensioenen en de verbetering van de IGO.

Het Comité is echter van oordeel geweest dat het niet alleen zijn mening moest geven over de situatie van de gepensioneerden op korte termijn, maar ook dat het een ingrijpende hervorming voor de toekomst moest voorstellen.

1. Doelstelling:

IEDERE persoon die met pensioen gaat, moet een “toereikend” pensioen kunnen genieten, namelijk een pensioen waarvan hij kan leven zonder gevoelige achteruitgang van zijn levensstandaard ten opzichte van zijn actieve leven en zonder de financiële bijstand van derden te moeten inroepen.

2. Huidige gepensioneerden:

Het Comité stelt voor om de huidige pensioenen te verbeteren om de achterstand in te halen die is opgelopen door het niet meer aanpassen van de pensioenen aan de evolutie van de lonen, zoals voorzien werd in de wet-Namèche van 1973.

De volgende maatregelen worden voorgesteld:

2.1. Herwaardering van de pensioenen

2.1.1. Voor iedere gepensioneerde een minimumpensioen garanderen, dat gelijk is aan het gewaarborgd minimumloon (C.A.O. nr.43) voor een volledige loopbaan in de werknemersregeling (door een gelijktijdige aanpassing van de respectievelijke bedragen).

2.1.2. De geleidelijke verhoging van de pensioenen voortzetten, om de sinds 1973 opgelopen achterstand in te halen. Daartoe moet een plan over ten hoogste 10 jaar worden uitgewerkt. Concreet zou de berekening van de pensioenen tussen 2013 en 2022 verhoogd worden van 60% naar 75%, door middel van een jaarlijkse verhoging van 1,5% (zie bijlage 1).

2.2. Welvaartvastheid van de pensioenen

Alle maatregelen die terug zouden komen op het huidig indexeringsmechanisme zijn onaanvaardbaar en niet bespreekbaar.

De koppeling van de evolutie van de pensioenen aan de evolutie van de lonen is noodzakelijk opdat de levensstandaard van de gepensioneerden niet zou zakken ten opzichte van dat van de actieven.

Het Comité is voorstander van een jaarlijkse structurele, automatische en procentuele aanpassing van de pensioenen aan de loonevolutie (welvaartvastheid). In de pensioenwetgeving dient de automatische en procentuele aanpassing van de maandbedragen van de pensioenen van de zelfstandigen en de werknemers aan de loonevolutie te worden opgenomen.

2.3. “Het drempel-effect” aanpassen

Bij pensioenverhogingen (welvaartvastheid, indexering, aanpassing), moeten de referentiebedragen voor de toekenning van de voordelen aan ouderen automatisch worden aangepast (fiscale barema's, verhoogde tegemoetkoming van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, sociaal tarief voor het openbaar vervoer, Sociaal Stookoliefonds, elektriciteit, gas, telefoon, berekening van de huurprijzen van sociale woningen, enz.).

3. Toekomstige gepensioneerden

We blijven opteren voor het streven naar een pensioenregeling waar het bedrag voor een volledige loopbaan gelijk is aan 75% van het gemiddelde van het beroepsinkomen van de 25 beste jaren.

Het recht zou in de eerste plaats door de wettelijke pensioenen (eerste pensioenpijler) gewaarborgd zijn, met een referentieloongrens voor de berekening van het pensioen, die het mogelijk zou maken om de grote meerderheid van de loontrekkenden te beschermen. Naast de hierboven in punt 2 opgesomde voorstellen steunt het versterken van de op repartitie gebaseerde wettelijke pensioenen (eerste pijler) op:

3.1. Aanpassing van de loongrens voor de berekening van het pensioen

De loongrens waarboven er geen rekening meer wordt gehouden met het inkomen voor het berekenen van het pensioen, zou met 25% moeten worden verhoogd.

Het huidige grensbedrag van 47.960,29 EUR (2010), zou dan verhogen tot 60.000 EUR.

3.2. Behoud van gelijkgestelde perioden

De rechtvaardigheid en de solidariteit tussen generaties houdt in om het minimumpensioen en de toekenning van de rechten voor perioden van inactiviteit te behouden.

3.3. De vervangingsratio van het beroepsinkomen verbeteren

De vervangingsratio van het pensioen ten opzichte van het beroepsinkomen moet worden verbeterd door het opnieuw invoeren van de herwaarderingscoëfficiënt die wordt toegepast op het totale loon dat in aanmerking wordt genomen bij de berekening van het pensioen.

3.4 Pensioenleeftijd

Het recht op een pensioen wordt geopend op de leeftijd van 65 jaar, zoals artikel 2 van het koninklijk besluit van 23 december 1996 bepaalt.

Niemand is evenwel verplicht met pensioen te gaan. Nochtans blijft dit voor de werknemers dikwijls dode letter omdat artikel 83 van de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978 toelaat werknemers na een zeer beperkte opzeggingsperiode te ontslaan.

We vragen dan ook de schrapping van de afwijkende regeling van artikel 83.

3.5 Wat het aanvullend pensioen (huidige 2de pijler) betreft, stellen wij het volgende voor:

De tweede pijler kan bijdragen tot de uitbouw van een evenwichtig en sociaal pensioenstelsel op voorwaarde dat:

- hij veralgemeend wordt;
- hij gesolidariseerd wordt zowel tussen sectoren (sterke versus zwakke) als tussen alle deelnemers (perioden van activiteit versus perioden van inactiviteit);
- hij pensioenplannen van het "vastgesteld voordeel"-type, met waarborg van het vastgelegde doel, stimuleert;
- de aan de werkgevers en werknemers toegekende fiscale voordelen de billijke tegenhanger zouden zijn van de bij de tweede pijler opgelegde verplichtingen;
- de toekenning van de uitkering in rente de voorkeur krijgt op een uitkering in kapitaal.

Het moet wel duidelijk zijn dat de tweede pijler enkel een aanvullend voordeel blijft en zeker niet mag gebruikt worden om het wettelijk pensioen te forfaitariseren zonder verder verband met de hoogte en de evolutie van beroepsinkomsten.

4. Andere punten betreffende het pensioenstelsel

4.1. Het belastingkrediet moet voor alle gepensioneerden ingevoerd worden om van specifieke voordelen te genieten.

4.2. De erkenning van de handicap die zich voordoet na de leeftijd van 65 jaar moet **in aanmerking genomen worden** voor de toekenning van fiscale verminderingen voor gepensioneerden, en dit ongeacht de leeftijd waarop de handicap zich voordoet.

4.3. Principe van de eenheid van loopbaan

De toepassing van het principe van de eenheid van loopbaan, zoals het thans geldt, leidt ertoe dat de jaren die buiten de eenheid vallen nooit in aanmerking worden genomen, ongeacht ze al dan niet de minst voordelige zijn.

Het principe van **de eenheid van loopbaan** is enerzijds nadelig en weinig transparant voor de burger en anderzijds complex op administratief vlak.

Het **moet worden afgeschaft**.

Het pensioen zou in elk stelsel worden berekend zonder beperking van de loopbaanbreuk. In geval van samenvallende tijdvakken in verschillende pensioenstelsels komt enkel dit loopbaangedeelte in aanmerking dat het grootste pensioen oplevert.

4.4. Een betere pensioenbonus voor het aanmoedigen van een latere uittreding uit de arbeidsmarkt

De pensioenbonus voor het aanmoedigen van de verdere tewerkstelling van oudere werknemers en zelfstandigen moet - naar analogie met de ambtenaren - worden toegekend vanaf 60 jaar. We zijn voorstander van een forfaitaire maar progressieve toeslag en dit tot de ingangsdatum van het wettelijke pensioen en ongeacht de loopbaanbreuk.

4.5 Het jaar waarin het pensioen ingaat in aanmerking nemen

Voor de berekening van het pensioen wordt het jaar waarin het pensioen ingaat niet in aanmerking genomen. Dit is wel het geval voor de berekening van de pensioenbonus en voor de loopbaanvoorwaarde met het oog op een vervroegde pensioenering.

De verschillende bepalingen zouden moeten worden geharmoniseerd, waarbij de maanden/kwartalen van het jaar waarin het pensioen ingaat in aanmerking zouden worden genomen voor de berekening van het pensioen.

4.6. Overlevingspensioen moderniseren

In het kader van het streven naar een verdere individualisering van de pensioenrechten is een aanpassing van het stelsel van de overlevingspensioenen verantwoord. Dit dient te gebeuren met aandacht voor de nieuwe samenlevingsvormen en met vrijwaring van de verworven rechten (zie bijlage 2).

5. Gepensioneerden van de overheidsdiensten en sociaal statuut van de zelfstandigen

5.1. Het tweejaarlijkse en automatische systeem van perequatie per korven zoals voorzien bij de gewijzigde wet van 9 juli 1969 heeft voor de eerste keer uitwerking gehad op 1 januari 2009.

De PDOS zou een verslag moeten opmaken over de doeltreffendheid van het nieuw systeem.

Het probleem van de contractuele personeelsleden van de overheidsdiensten moet via het wettelijk en aanvullend pensioen worden opgelost.

De huidige pensioenregeling voor de vastbenoemde personeelsleden van de overheidsdiensten is thans de enige van de drie pensioenregelingen die voor haar gepensioneerden voorziet in een degelijke vervangingsratio.

5.2. Enkele voorstellen voor maatregelen die eventueel kunnen worden genomen in het pensioenstelsel voor zelfstandigen

1) Gelijkschakeling van het minimumpensioen voor zelfstandigen met het minimumpensioen voor werknemers

De kloof dichtend die er na de verhogingen voorzien op 1 september 2011 nog zal zijn tussen het minimumpensioen voor zelfstandigen en het minimumpensioen voor werknemers.

2) Afschaffing van de begrenzing van het minimumpensioen in geval van een gemengde loopbaan

In de huidige wetgeving mag het toegekende minimumpensioen niet hoger zijn dan het verschil tussen het bedrag van het minimumpensioen voor een volledige loopbaan en het bedrag van het werknemerspensioen. Deze bepaling is nadelig voor heel wat zelfstandigen met een gemengde loopbaan en zou moeten opgeheven worden. De kosten zouden kunnen worden gecompenseerd met een wijziging van de toekenningsvoorwaarde voor het minimumpensioen.

Gerechtigden op een gemengd minimumpensioen als werknemer/zelfstandige die in beide sectoren samen aan de loopbaanvoorwaarde (2/3 van een volledige loopbaan) voldoen, moeten een volwaardig minimumpensioen krijgen en dit in functie van de gepresteerde loopbaanjaren per sector.

3) Versoepeling van de loopbaanvoorwaarde voor de toekenning van het niet-beperkt vervroegd pensioen

Sinds 1 januari 2009 zijn er voor de toekenning van een niet-beperkt vervroegd pensioen 42 loopbaanjaren vereist. Een verlaging tot 40 is aangewezen.

4) De harmonisering van het pensioenstelsel van de zelfstandigen met dat van de werknemers kan niet zonder een gelijkwaardige financiering.

6. Financiering van de verschillende verbeteringen van de pensioenstelsels

6.1. De uitgaven van de verschillende pensioenstelsels onder controle houden

De relatieve of absolute groei van de lasten van de verschillende pensioenstelsels moeten opgevangen en verzekerd worden.

Hiertoe is het absoluut noodzakelijk om :

- a) Een aanhoudende en arbeidsscheppende economische groei stimuleren;
- b) De tewerkstellingsgraad van personen ouder dan 50 jaar te verhogen; meer oudere werknemers aan het werk houden impliceert evenwel een grote verantwoordelijkheid van de werkgevers met respect voor de leeftijdsbalans.

6.2. Voorzien in bijkomende middelen

Voor het versterken van de wettelijke pensioenen (eerste pijler) zijn bijkomende financiële middelen nodig.

- Een uitbreiding van de financieringsbasis die de ontvangsten van het globaal beheer van de sociale zekerheid determineert, moet de hoofdbron van deze financiering zijn.
- De omvorming van de bijzondere sociale zekerheidsbijdrage op de lonen van de werknemers in een algemene sociale bijdrage uitgebreid tot alle inkomens (roerende en onroerende inkomens).
- De fiscale voordelen voor de tweede en derde pijler moeten beperkt worden.
- Een stijgende vervangingsratio van het wettelijk pensioen vermindert de aanvullingen in het kader van "defined benefit" (2de pijlerpen) en laat toe om het overschot op de bijdragen over te hevelen naar de eerste pijler.
- De verhoging van de bijdragen voor het wettelijk pensioen met 1% voor de werknemer en 1% voor de werkgever en een staatsbijdrage van 1%.
-

Anderzijds is een specifieke toereikende financiering door een of meerdere van de volgende bronnen noodzakelijk:

- een dotatie van de federale Staat afkomstig van een (wenselijke) vermindering van de overheidsschuld;
- het innen van de sociale zekerheidsbijdragen op 'voordelen in natura' (bv.: maaltijdcheques, bedrijfswagens,...);

- het krachtdadig aanpakken van de ontduiking van de betaling van sociale zekerheidsbijdragen en van de fiscale fraude;
- het Zilverfonds, dat regelmatig moet gespijsd worden.

6.3. De fiscale voordelen van de 2de pijler koppelen aan een de voorwaarden van artikel 3.5.

6.4. Beperken van de aan de 3de pijler toegekende fiscale voordelen

Het valt niet te rechtvaardigen dat de huidige belastingvermindering de hogere inkomens bevoordeelt. Een beperking dringt zich op door een degressiviteit van het voordeel.

Ten slotte...

Het repartitiepensioen is intergenerationeel door de financieringswijze ervan: de actieve bevolking betaalt bijdragen waarmee de huidige pensioenen worden betaald.

De afname van het pensioenbedrag ten opzichte van de grotere behoeften ingevolge de evolutie van de levensverwachting en van de kosten voor het levensonderhoud, zorgt ervoor dat steeds meer gepensioneerden onder de armoedegrens terechtkomen of over onvoldoende financiële middelen beschikken om een waardig leven te kunnen leiden.

ALLE burgers hebben er BELANG bij dat de WETTELIJKE PENSIOENEN (repartitiestelsel) stijgen, zodat ALLE gepensioneerden ZONDER FINANCIËLE zorgen oud kunnen worden.

De ACTIEVE BEVOLKING en de GEPENSIONEERDEN hebben belangen die onderling met elkaar verband houden, de gepensioneerden om geen beroep te hoeven doen op de hulp van derden en de actieve bevolking om hen niet te hoeven helpen.

Het Raadgevend comité voor de pensioensector herinnert er tevens aan dat het tegen systemen van tijdsparen en omgekeerde hypotheek is, onder gelijk welke benaming.

Wat de Personen met een Handicap betreft, moet het inkomensplafond voor de toekenning van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (THAB) verhoogd worden. Tevens stellen wij voor dat de THAB zou worden berekend volgens dezelfde criteria als deze die voor de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap van toepassing zijn.

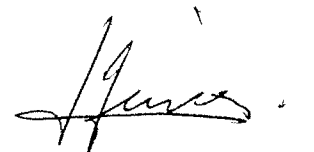
De termijn voor de toekenning van de THAB zou hierdoor aanzienlijk kunnen ingekort worden (zie bijlage 3).

Net als in de vorige nota kan er ook gewezen worden op het belang van publieke bewustmaking, het belang van pensioeninformatie en de nadruk op meer informatie rond de wettelijke pijler.

Goedgekeurd tijdens de plenaire vergadering van 21.09.2011.....

De Voorzitter,
Luc JANSEN

De Vice-Voorzitter,
Julien GEEROMS

Bijlage 1

Aanpassing van de berekening van de pensioenen.

Aanpassen van het artikel 5 §1 van het K.B. van 23 december 1996 als volgt :

Vervangen van de woorden "60 percent" door "75 percent".

Een artikel 5bis invoegen, luidende als volgt:

In afwijking van het artikel 5 §1 wordt het cijfer 75 vervangen door het volgende cijfer:

61,5 percent op 1/01/2013.

63 percent op 1/01/2014

64,5 percent op 1/01/2015

66 percent op 1/01/2016

67,5 percent op 1/01/2017

69 percent op 1/01/2018

70,5 percent op 1/01/2019

72 percent op 1/01 2020

73,5 percent op 1/01/2021

75 percent op 1/01/2022 en de daaropvolgende jaren.

Verhogen van het plafond dat dient om het wettelijk pensioen te berekenen met 25%, hetzij het verhogen van 47.960 € (2011) naar 60.000 €.

18/09/2011 15hrs

RAADGEVEND COMITÉ VOOR DE PENSIOENSECTOR

Het Raadgevend Comité voor de pensioensector, opgericht krachtens het koninklijk besluit van 5 oktober 1994 houdende oprichting van een Raadgevend Comité voor de pensioensector en waarvan de leden bij het ministerieel besluit van 27 januari 2003 houdende benoeming van de leden van de plenaire vergadering van het Raadgevend Comité voor de pensioensector benoemd worden, heeft als taak op eigen initiatief of op aanvraag van de Minister bevoegd voor Pensioenen advies uit te brengen.

Met toepassing van artikel 4 van voormeld koninklijk besluit van 5 oktober 1994 brengt het Raadgevend Comité voor de pensioensector volgend advies uit:

ADVIES AAN DE REGERING EN AAN DE MINISTER VAN PENSIOENEN BETREFFENDE DE INDIVIDUALISERING VAN DE RECHTEN OP EEN WETTELIJK PENSIOEN.

Inleiding

Over de individualisering van de rechten op een wettelijk pensioen werden een aantal uiteenlopende standpunten verdedigd. Het Raadgevend Comité heeft in deze complexe materie een unaniem bemiddelend standpunt ingenomen.

Het is van oordeel dat men rekening moet houden met de huidige sociaal-economische ontwikkelingen zoals de toename van het aantal vrouwen op de arbeidsmarkt en de veranderende gezinssamenstellingen, maar dit mag niet leiden tot abrupte wijzigingen.

Mensen die hun levensstijl op de bestaande wetgeving hebben afgestemd, mogen immers niet bedreigd worden in hun verworven rechten.

Er moet bijgevolg een systeem worden uitgewerkt, dat door middel van ruime overgangsbepalingen inspeelt op de huidige en toekomstige noden van de maatschappij.

De voorstellen van pensioenberekening die in het advies van het Raadgevend Comité voor de pensioensector van 7 juni 2009 geformuleerd werden, gelden voor iedereen.

Deze voorstellen betekenen bijgevolg eveneens een vooruitgang voor het pensioen van de vrouwen.

1. Afgeleide rechten

1.1 Overlevingspensioenen en het pensioen van de uit de echt gescheiden echtgenoot

Het Raadgevend Comité voor de pensioensector stelt voor dat voortaan in het pensioenstelsel van de werknemers en dat van de zelfstandigen (volgens modaliteiten die nog nader moeten bepaald worden) het overlevingspensioen zal worden verdeeld tussen de overlevende opeenvolgende echtgenoten van de overledene, en dit prorata met het aantal jaren huwelijk gedeeld met de overledene.

De ex-echtgenote kan genieten van het rustpensioen van de uit de echtgescheiden echtgenote, dat haar wordt toegekend volgens de huidige modaliteiten en dit tot het overlijden van de ex-echtgenoot.

Vanaf het ogenblik van het overlijden van de ex-echtgenoot bekomt hij/zij het recht op het deel van het overlevingspensioen overeenstemmend met de duur van het huwelijk met de overleden ex-echtgeno(o)t(e). Dit overlevingspensioen van de uit de echt gescheiden echtgenoot zal het rustpensioen van de uit de echt gescheiden echtgenote vervangen.

Als overgangsmaatregel wordt bepaald dat de personen die in het huidige systeem van deze rechten genieten, hun statuut zullen behouden bij inwerkingtreding van deze nieuwe wet.

1.2 Gezinsbedrag

Aangezien het Raadgevend Comité voorstelt in zijn advies van 7 juni 2009 om het percentage voor de berekening van het individueel pensioen op te trekken tot 75% van de 25 beste jaren, hoeft de kwestie van het "gezinsbedrag" niet meer ter sprake te komen.

Er zijn ook andere factoren die rechtstreeks een invloed uitoefenen op de individuele rechten:

- toegelaten arbeid:

Bovendien moeten er verbeteringen worden aangebracht voor de personen die na het overlijden van hun echtgenoot blijven doorwerken of naar de arbeidsmarkt terugkeren en aldus hun recht op een overlevingspensioen willen combineren met een rustpensioen opgebouwd uit eigen rechten.

Het plafond inzake toegelaten beroepsactiviteit moet worden verhoogd. Zowel het grensbedrag als het schorsingspercentage.

De grensbedragen inzake toegelaten arbeid moeten worden geïndexeerd op het ogenblik van de indexatie van de vervangingsinkomens, waaronder de pensioenen.

Vele langstlevende echtgenoten die een toegelaten beroepsactiviteit uitoefenen lopen thans het gevaar dat hun overlevingspensioen wordt verminderd of opgeschort omdat ze de grensbedragen voor een toegelaten beroepsarbeid overschrijden. Deze grensbedragen dienen bijgevolg verhoogd worden.

In geval van de cumulatie van het overlevingspensioen met een vervangingsinkomen, moet op de beperking van de cumul in de tijd een uitzondering gemaakt worden in geval van invaliditeit.

- directe rechten:

De opbouw van een rustpensioen op basis van rechtstreekse rechten blijft van fundamenteel belang.

Het Raadgevend Comité is daarom van mening dat niet alleen de gelijkgestelde periodes wegens moederschap, vaderschap of familiale verplichtingen (ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand of voor palliatieve zorg) voor de pensioensberekening volledig moeten gelijkgesteld blijven met arbeidsperiodes. In het kader van de gelijkgestelde periodes moet het aantal en de duur van de thematische verloven uitgebreid worden.

De huidige wettelijke gelijkstelling voor de periode van tijdskrediet voor de opvoeding van de kinderen zou eveneens moeten worden opgetrokken worden.

- het minimumpensioen:

De loopbaanvoorwaarde (2/3 van een volledige loopbaan) om toegang te krijgen tot het minimumpensioen moet versoepeld worden.

Goedgekeurd in de plenaire vergadering van 26 mei 2010.

De Vice-voorzitter,

Julien GEEROMS

De Voorzitter,

Luc JANSEN

FOD SOCIALE ZEKERHEID
Directie-generaal Sociaal Beleid
RAADGEVEND COMITÉ VOOR DE PENSIOENSECTOR

Het Raadgevend Comité voor de pensioensector, opgericht krachtens het koninklijk besluit van 5 oktober 1994 houdende oprichting van een Raadgevend Comité voor de pensioensector en waarvan de leden bij het ministerieel besluit van 27 januari 2003 houdende benoeming van de leden van de plenaire vergadering van het Raadgevend Comité voor de pensioensector benoemd worden, heeft als taak op eigen initiatief of op aanvraag van de Minister bevoegd voor Pensioenen advies uit te brengen.

Met toepassing van artikel 4 van voormeld koninklijk besluit van 5 oktober 1994 brengt het Raadgevend Comité voor de pensioensector volgend advies uit:

VERBETERING VAN DE TEGEMOETKOMING VOOR HULP AAN BEJAARDEN

Bij de ouderen die ouder zijn dan 80 jaar worden de factoren van het verlies van autonomie zwaarder.

Op een latere leeftijd, vermenigvuldigen de situaties zich waarbij de opname in een rusthuis (of rust- en verzorgingstehuis) noodzakelijk wordt.

Overigens vergemakkelijken verschillende initiatieven het behoud van de oudere in zijn woonplaats, dankzij verschillende hulp- en verzorgingsdiensten en een aangepaste inrichting van de woonruimte.

Maar het verlies van zelfstandigheid brengt verschillende kosten met zich mee die niet of slechts gedeeltelijk gedekt zijn door de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Wanneer een lid van de familie afstand doet van zijn werk (geheel of gedeeltelijk) om de zorg van een ouder familielid op zich te nemen, brengt dit een inkomensverlies met zich mee dat niet vanzelfsprekend is voor de helpende persoon.

1. Verhoging van de plafonds

a) Vaststellingen

De THAB is een aanvullend inkomen waarvan de uitkering wordt verminderd met het bedrag van de inkomsten die de jaarlijkse inkomensgrens, vastgesteld volgens de categorie waartoe de gerechtigde behoort, overstijgen.

Echter zijn de toekenningsvoorwaarden van deze uitkering zodanig dat de draagwijdte van deze uitkering te beperkt is.

Op 1 juni 2009 zijn de plafondbedragen de volgende:

- Categorie A: 11.534,15 EUR (samenwonenden, die niet tot de categorie B of C behoren)
- Categorie B: 11.534,15 EUR (alleenstaanden, niet behorend tot de categorie C degene die gedurende 3 maanden dag en nacht verblijft in een instelling)
- Categorie C: 14.412,91 EUR (samenwonenden of alleenstaanden met een of meerdere kinderen ten laste)

Het is belangrijk om te weten dat de kosten van huisvesting in een rust of verzorgingstehuis soms weinig redelijk zijn. Het gemiddelde bedrag stijgt tot 1164 euro per maand zonder diverse supplementen.

Een gemiddeld pensioen bedraagt in 2008 ongeveer € 924 voor een werknemer en € 639 voor een zelfstandige.

Op 1 januari 2010 bedraagt de IGO per maand € 898,35 voor een alleenstaande of wanneer de persoon verblijft in een rusthuis. In de andere gevallen bedraagt de IGO per maand € 598,90.

b) Voorstellen ter verbetering.

De ervaring leert ons dat er verschillende personen zijn die recht hebben op de THAB, maar toch geen rechthebbende zijn omwille van het gebrek van informatie en omwille van de complexe formaliteiten die moeten vervuld worden, vooral betreffende de vaststelling van het inkomensniveau.

Het is ook van belang dat de oudere die een gebrek aan zelfstandigheid heeft op de hoogte is van de verschillende mogelijkheden die hen in hun regio geboden worden.

Wij stellen dus voor dat de THAB op medisch vlak onderzocht wordt door de adviserende geneesheer van het ziekenfonds eventueel met bijstand van een verpleger/verpleegster.

De sociale dienst van het ziekenfonds zal de oudere dan bijstaan bij het vervullen van de formaliteiten evenals bij de zoektocht naar een geschikte huisvesting en bij elke andere vorm van hulp.

Hierna zal een jaarlijks contact met de oudere toelaten om in te schatten of de evolutie in de toestand van de oudere een of ander initiatief vereist op het vlak van hulpverlening.

Derhalve stellen wij voor om de progressieve verhoging van de vrijstellingsgrenzen voort te zetten beginnend met de ouderen met een hoge leeftijd.

- ❖ Voor de personen van 80 jaar en meer: afschaffing van de vrijstellingsgrenzen hetzij opheffing van het onderzoek naar de inkomsten.
- ❖ Voor de personen vanaf 65 jaar tot 80 jaar: Progressieve verhoging van de vrijstellingsgrenzen (€ 15.000 voor de categorie A en B; € 20.000 voor de categorie C).
- ❖ Verhoging van de uitkeringen die volgt uit de graad van zelfstandigheid.

2. Aanpassing van de toekenningsvoorwaarden van de THAB aan de andere uitkeringen die worden toegekend aan personen met een handicap.

a) Vaststelling

Voor de berekening van de inkomensvervangende tegemoetkoming (I.V.T.) en de integratietegemoetkoming (I.T.) moet men rekening houden met de belastbare inkomsten van twee jaar voorafgaand aan de uitwerkingsdatum van de aanvraag.

Bij de berekening van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (THAB), houdt men rekening met alle inkomsten met uitzondering van degene die geheel of gedeeltelijk zijn vrijgesteld.

Alle patrimoniale transacties die hebben plaatsgevonden gedurende de tien laatste jaren worden eveneens in rekening gebracht.

Is het normaal dat men een onderscheid maakt tussen iemand die een aanvraag doet om een uitkering voor zijn 65 verjaardag of op zijn 65ste?

Waarom moet men rekening houden met de patrimoniale transacties gedurende tien jaar voorafgaand aan de aanvraag voor de THAB indien op de 65ste verjaardag, wanneer dit niet het geval is voor de andere tegemoetkomingen.

b) Voorstellen

Wij stellen voor dat de berekening van de THAB op dezelfde basis zou gebeuren als deze die gebruikt wordt voor de inkomensvervangende tegemoetkoming of de integratietegemoetkoming .

De noodzakelijke termijn voor de toekenning van de THAB zou hierdoor aanzienlijk ingekort worden.

Goedgekeurd in de plenaire vergadering van 11 februari 2010.

De Voorzitter,

Luc JANSEN

De Vice-Voorzitter,

Julien GEEROMS

